DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 6 juli 2000 *

I mål C-11/99,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Arbeitsgericht Siegen (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Margrit Dietrich

och

Westdeutscher Rundfunk,

angående tolkningen av artikel 2 a och artikel 1.3 a i rådets direktiv 90/270/EEG av den 29 maj 1990 om minimikrav för säkerhet och hälsa i arbete vid bildskärm

* Rättegångsspråk: tyska.

(femte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 156, s. 14; svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 203),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.C. Moitinho de Almeida (referent) samt domarna R. Schintgen, C. Gulmann, J.-P. Puissochet och V. Skouris,

generaladvokat: A. Saggio,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Westdeutscher Rundfunk, genom advokaten W. Rebel, Köln,

— Nederländernas regering, genom biträdande juridiske rådgivaren M. A. Fierstra, utrikesministeriet, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren P. Hillenkamp samt N. Yerrell, nationell tjänsteman med förordnande vid rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 24 februari 2000 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Arbeitsgericht Siegen har genom beslut av den 7 januari 1999, som inkom till domstolens kansli den 18 januari samma år, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt tre frågor om tolkningen av artikel 2 a och artikel 1.3 a i rådets direktiv 90/270/EEG av den 29 maj 1990 om minimikrav för säkerhet och hälsa i arbete vid bildskärm (femte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) (EGT L 156, s. 14; svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 203).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Margrit Dietrich och hennes arbetsgivare, Westdeutscher Rundfunk (nedan kallad WDR), ett offentligrättsligt organ som producerar och sänder radio- och tv-sändningar i delstaten Nordrhein-Westfalen, rörande en begränsning av hennes dagliga arbetstid vid bildskärm.

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 Artikel 2.1 i rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet (EGT L 183, s. 1, svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 146, nedan kallat ramdirektivet) har följande lydelse:

"Detta direktiv skall tillämpas på all verksamhet, såväl privat som offentlig (industri, jordbruk, handel, förvaltning, tjänster, undervisning, kultur- och fritidsverksamhet etc.)."

4 I artikel 16.1 i ramdirektivet anges att rådet skall anta särdirektiv, bland annat på de områden som uppräknas i bilagan, till vilka hör "[a]rbete vid bildskärm".

5 Artikel 1 i direktiv 90/270 har följande innehåll:

"1. I detta direktiv, som är det femte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG, fastställs minimikrav för säkerhet och hälsa i arbete vid bildskärm enligt definitionen i artikel 2.

2. Bestämmelserna i direktiv 89/391/EEG skall fullt ut tillämpas inom hela det område som avses i punkt 1 utan att hindra tillämpningen av de strängare eller mer specifika bestämmelser som finns i detta direktiv.

3. Direktivet är inte tillämpligt på

a) förarhytter eller kontrollhytter på fordon eller maskiner,

b) datorsystem på transportmedel,

c) datorsystem huvudsakligen avsedda för allmänhetens bruk,

d) 'bärbara' system, som inte är avsedda för långvarigt bruk på en arbetsplats,

e) räknedosor, kassaapparater eller annan utrustning som har en liten text- eller siffervisande bildskärm, som är nödvändig för den direkta användningen av utrustningen,

f) skrivmaskiner av traditionell utformning av typen 'skrivmaskiner med display'."

6 Enligt artikel 2 a i direktiv 90/270 avses, i detta direktiv, med "bildskärm, en alfanumerisk eller grafisk bildskärm, oavsett hur bilden framställs".

7 I avsnitt II (artiklarna 3—9) i direktiv 90/270 anges ett antal skyldigheter för arbetsgivaren vad gäller säkerhet och hälsa beträffande arbete vid bildskärm.

8 I artikel 7, som bär rubriken "[d]aglig arbetsrutin", föreskrivs följande:

"Arbetsgivaren skall planera arbetstagarens arbete så att denne får regelbundna avbrott i form av pauser eller omväxling i uppgifterna varigenom belastningen i det dagliga bildskärmsarbetet minskar."

9 Enligt artikel 11.1 i direktiv 90/270 skall medlemsstaterna sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 december 1992.

Nationell lagstiftning

10 Ramdirektivet införlivades med tysk rätt genom Gesetz zur Umsetzung der EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz und weiterer Arbeitsschutz-Richtlinien (lag om införlivande med inhemsk rätt av ramdirektivet om säkerhet i arbete samt av andra direktiv om säkerhet i arbete) av den 7 augusti 1996 (*BGBl.* 1996 I, s. 1246).

11 Införlivandet av direktiv 90/270 med tysk rätt skedde genom Verordnung zur Umsetzung von EG-Einzelrichtlinien zur EG-Rahmenrichtlinie Arbeitsschutz (förordning om införlivande av de särdirektiv som antagits i enlighet med

ramdirektivet om säkerhet i arbete) av den 4 december 1996 (*BGBl.* 1996 I, s. 1841), i synnerhet genom artikel 3 i förordningen, som bär rubriken "Verordnung über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit an Bildschirmgeräten" (förordning om säkerhet och hälsoskydd i arbete vid bildskärm, nedan kallad BildscharbV).

12 I 2 § första stycket BildscharbV avses med bildskärm, "en alfanumerisk eller grafisk bildskärm, oavsett hur bilden framställs", och enligt 1 § andra stycket första punkten BildscharbV undantas från denna förordnings tillämpningsområde arbeten som utförs i "förarhytter på maskiner eller kontrollhytter på fordon vilka är utrustade med bildskärm".

Tvisten vid den nationella domstolen

13 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att Margrit Dietrich sedan den 1 april 1974 arbetar som redigerare ("Cutterin") i WDR:s produktionsstudio i Siegen. Hennes uppgift är att i samarbete med programmakarna, sammanställa filmmaterial och att bearbeta detta till den slutprodukt som sedan sänds i TV. En stor del av hennes arbete består i att på kontrollmonitorer titta igenom ännu oklippta videoinspelningar, välja ut lämpliga sekvenser och kontrollera resultatet av sitt arbete.

14 Det finns i studion i Siegen fyra arbetsplatser, mellan vilka Margrit Dietrich och andra redigerare roterar. På två av dessa arbetsplatser bearbetas analogt bildmaterial, som är inspelat på magnetband, som sedan sänds i analog form. Till detta arbete har redigeraren olika tekniska redskap, som han kan använda sig av via en kontrollpanel. De data som inmatas via kontrollpanelen visas på en separat monitor. De två andra arbetsplatserna är avsedda för digitaliseringen av det analoga materialet efter ett föregående urval. De videodataregister som skapas under denna process bearbetas därefter ytterligare, vilket sker med hjälp

av dataprogram som redigeraren kan använda via ett tangentbord. Därigenom skapas en sändning som sedan sänds ut i digital form.

15 Margrit Dietrich anser att samtliga fyra ovannämnda arbetsplatser tillhör kategorin arbete vid bildskärm i den mening som avses i BildscharbV. Hon vill att hennes arbetsgivare, i enlighet med 5 § i BildscharbV, skall planera hennes arbete så att hon får regelbundna avbrott, antingen genom att erbjudas mer omväxlande arbetsuppgifter eller genom att varje timme kunna ta en avlönad tiominuterspaus.

16 WDR vägrar att uppfylla denna begäran. WDR anser att förordningen inte är tillämplig på en redigerares arbetsplats, eftersom redigeraren bearbetar elektroniska rörliga bilder som inte täckes av begreppet "alfanumerisk eller grafisk bildskärm". Redigerarens arbete består nämligen i att producera tv-bilder och inte texter eller grafiska framställningar. Redigeringsarbetet vid klippning eller ljudläggning motsvarar, enligt WDR, "kontrollhytt på maskin", såsom är vanligt förekommande till exempel vid styrningsprocesser via bildskärm vid framställning av kemikalier eller vid diagnostik inom medicinen. Arbetet inom tv-produktionen kännetecknas enligt WDR av att det rör sig om arbetsplatser med olika monitorer, som behövs för att bearbeta och utvärdera arbetsresultaten.

17 Enligt den hänskjutande domstolens uppfattning är lösningen av tvisten beroende av frågan huruvida BildscharbV är tillämplig på redigerarens arbetsplats, vilket skulle vara fallet om framställningen av analogt och/eller digitaliserat filmmaterial på monitorer kan omfattas av begreppet "grafisk bildskärm", i den mening som avses i 2 § första stycket i BildscharbV, och inte skall hänföras till begreppet "kontrollhytt på maskin", i den mening som avses i 1 § andra stycket första punkten i samma förordning.

18 Enligt Arbeitsgericht Siegen skall begreppet "arbete vid bildskärm", i den mening som avses i rådets direktiv 90/270, ges en vid tolkning för att uppnå syftet med direktivet, nämligen att förbättra säkerheten vid bildskärmsarbetsplatser och att säkerställa arbetstagarnas säkerhet och hälsa. Detta kommer till uttryck i artikel 2 a i direktivet, som förutom "klassisk" ordbehandling även omfattar grafiska bildskärmar, oavsett hur bilden framställs, och i artikel 2 b i direktivet, där arbetsplatsdefinitionen omfattar arbete vid dator i de mest skiftande former.

19 En vid tolkning av begreppet "grafisk bildskärm" gör det enligt den nationella domstolen möjligt att räkna databehandling av videoinspelningar i digitalform som arbete vid bildskärm. Tveksamt förblir däremot om även analogt återgivande av bildmaterial omfattas av begreppet "arbete vid bildskärm". Med tanke på att betraktaren utifrån sett inte kan se någon skillnad, och att hälsoskyddsaspekten gäller på samma sätt för båda arbetsuppgifterna, finns det mycket som talar för att, eventuellt med hjälp av en analogisk tolkning, likställa de båda bildbearbetningsteknikerna.

20 Den hänskjutande domstolen utgår vidare ifrån att uppräkningen av undantag i artikel 1.3 i direktivet inte syftar till att inskränka direktivets tillämpningsområde på så sätt att undantag skall gälla i de talrika fall då arbetsplatsen vid datorn givits en något annorlunda utformning. Den nationella domstolen antar därför att såsom "kontrollhytt på fordon eller maskin" i den mening som avses i artikel 1.3 a i direktivet anses sådana arbetsplatser där styrningen av en maskin eller av ett tekniskt system sker med hjälp av ett datorsystem och där framställningen på bildskärmen är begränsad till återgivande av inmatade data och av tekniska data rörande produktionsprocessen.

21 Gör man en snävare tolkning av begreppet "grafisk bildskärm" i artikel 2 a i direktiv 90/270, eller en vid tolkning av begreppet "kontrollhytt på fordon eller maskin" i artikel 1.3 a i direktivet, tycks dock även ett annat resultat vara möjligt. Den hänskjutande domstolen anser det därför vara nödvändigt att begära

ett förhandsavgörande från EG-domstolen om tolkningen av nämnda bestämmelser.

22 Svaren på tolkningsfrågorna är nödvändiga för att kunna döma i saken. Om direktiv 90/270 är tillämpligt på redigerares arbetsplatser, innebär detta att även BildscharbV är tillämplig. Käranden skulle i så fall enligt 5 § i BildscharbV kunna kräva att svaranden låter henne göra regelbundna avbrott i arbetet vid bildskärmen genom att antingen byta arbetsuppgifter eller ta pauser.

23 Den hänskjutande domstolen har slutligen påpekat att domstolen hittills endast vid ett tillfälle har tagit ställning till direktiv 90/270 (dom av den 12 december 1996 i de förenade målen C-74/95 och C-129/95, X, REG 1996, s. I-6609), varvid den emellertid inte har berört de frågor som har uppkommit i förevarande mål.

24 Mot denna bakgrund har Arbeitsgericht Siegen beslutat att förklara målet vilande och att ställa följande frågor till domstolen:

"1) Skall artikel 2 a i rådets direktiv 90/270/EEG av den 29 maj 1990 om minimikrav för säkerhet och hälsa i arbete vid bildskärm tolkas så, att uttrycket 'grafisk bildskärm', i den mening som avses i denna bestämmelse, även omfattar återgivande av filminspelningar på monitorer?

2) Om fråga 1 besvaras nekande:

Skall artikel 2 a i rådets direktiv 90/270/EEG tolkas så, att uttrycket 'grafisk bildskärm', i den mening som avses i denna bestämmelse, omfattar återgivande på monitorer av videoinspelningar i digitalform?

3) Om fråga 1 eller fråga 2 besvaras jakande: Skall artikel 1.3 a i rådets direktiv 90/270/EEG tolkas så, att som 'kontrollhytt på maskin', i den mening som avses i denna bestämmelse, även anses en arbetsplats där analogt eller digitaliserat bildmaterial bearbetas med hjälp av teknisk utrustning och/eller dataprogram?"

Den första och den andra frågan

25 Den hänskjutande domstolen har ställt dessa frågor, som lämpligen bör undersökas tillsammans, för att få klarhet i huruvida begreppet "grafisk bildskärm", i den mening som avses i artikel 2 a i rådets direktiv 90/270, skall tolkas så, att det omfattar bildskärmar som framställer filminspelningar i analog eller digitaliserad form.

26 Enligt WDR och den nederländska regeringen bör dessa frågor besvaras nekande.

27 WDR har gjort gällande att en bildskärm, i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 90/270, är en alfanumerisk eller grafisk bildskärm, oavsett hur bilden framställs. Målet vid den nationella domstolen rör frågan huruvida den bildskärm vid vilken käranden i målet vid den nationella domstolen arbetar är en "grafisk" bildskärm.

28 Enligt WDR är grafiska bildskärmar emellertid enbart sådana bildskärmar som används i syfte att återge en bild för att reproducera den eller ge den ett konstnärligt uttryck. Begreppet "grafisk" skall nämligen tolkas som "återgivande

av skrift och tryck samt konstteknikerna teckning, koppar- och stålstick och träsnitt eller ett enskilt blad som framställts med hjälp av någon av dessa tekniker".

29 Vad gäller den "grafiska" framställningen bearbetar upphovsmannen, enligt WDR, bilden direkt vid bildskärmen. Redigeraren arbetar däremot inte med dataprogram genom att mata in alfanumeriska tecken eller att skapa grafiska framställningar, utan hon väljer ut filmsekvenser ur redan befintligt material, det vill säga rörliga bilder, som är lämpliga för det programinslag hon förbereder, och hon bestämmer, i samråd med författaren eller regissören, vilka bilder och ljud med vilken längd och i vilken ordningsföljd som skall klippas ihop parallellt och/eller efter varandra.

30 Enligt WDR gör det i detta hänseende ingen skillnad om bildmaterialet framställs analogt eller digitalt. Vid båda framställningssätten är det nämligen rörliga bilder som syns på bildskärmen. I övrigt saknar enligt definitionen i artikel 2 i direktivet framställningssättet betydelse när det gäller att avgränsa tillämpningsområdet för direktivet.

31 Av detta följer enligt WDR att begreppet grafisk bildskärm inte omfattar återgivandet av inspelat filmmaterial på monitorer, oavsett om filmmaterialet framställs i analog eller digital form.

32 Den nederländska regeringen har likaså gjort gällande att det avgörande vid definitionen av begreppet bildskärm, i den mening som avses i direktiv 90/270, är huruvida det är alfanumerisk eller grafisk information som framställs, men inte på vilket sätt denna information framställs.

33 Med "alfanumerisk" och "grafisk", i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 90/270, menas enligt den nederländska regeringen återgivandet av tecken och inte av rörliga bilder. Härför talar även bilagan till direktivet, som innehåller de minimikrav som arbetsplatsen skall uppfylla. Bestämmelserna om bildskärmen under punkt 1 b i denna bilaga rör tecknen på skärmen (tydlighet, storlek, etcetera) och själva bilden på skärmen (ljusstyrka, kontrast). Bilagan innehåller däremot inga bestämmelser om rörliga bilder.

34 Den nederländska regeringen anser att återgivandet av filminspelningar och videoinspelningar på monitorer rör information i form av rörliga bilder. Det är alltså inte fråga om återgivande av tecken i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 90/270. Arbetet vid monitorer inom ramen för redigeringen av analoga bilder och det efterföljande digitala bearbetandet av bilderna omfattas inte av tillämpningsområdet för nämnda direktiv.

35 Domstolen delar inte uppfattningen att begreppet "grafisk bildskärm" inte omfattar bildskärmar på vilka framställs filminspelningar.

36 Syftet med direktiv 90/270 är enligt dess titel och artikel 1 att fastställa minimikrav för säkerhet och hälsa för arbete vid bildskärm. Enligt fjärde övervägandet i direktivet är en förutsättning för att arbetstagarnas säkerhet och hälsa tryggas att minimikraven för att säkra en högre skyddsnivå på bildskärmsarbetsplatser efterlevs.

37 Detta syfte, nämligen att skydda arbetstagarnas säkerhet och hälsa, kräver emellertid att bestämmelserna i direktivet och dess bilaga, såsom till exempel

föreskrifterna om att strålningen skall minskas till försumbara nivåer och hänsyn tas till buller som avges från utrustning som hör till arbetsplatsen, iakttas.

38 En restriktiv tolkning av artikel 2 a i direktiv 90/270 på så sätt att bildskärmar för återgivande av filminspelningar skulle vara undantagna från tillämpningsområdet för direktivet skulle för övrigt innebära att ett stort antal arbetstagare faller utanför det skydd som föreskrivs i detta direktiv, trots att de befinner sig i en liknande situation som de arbetstagare som använder en grafisk bildskärm i den mening som detta begrepp ges av WDR och den nederländska regeringen. Direktivets ändamålsenliga verkan skulle därmed begränsas avsevärt.

39 Såsom kommissionen med rätta har påpekat, hänför sig den utrustning som är undantagen från tillämpningsområdet för direktiv 90/270, vilken anges i en uttömmande uppräkning i artikel 1.3, till situationer i vilka användningen av datorn antingen är av underordnad betydelse eller endast kortvarig. Alla former av intensivt arbete vid bildskärm omfattas däremot av tillämpningsområdet för direktivet.

40 Dessutom kan man, såsom det även med rätta har anförts av kommissionen, av den omständigheten att gemenskapslagstiftaren i fråga om begreppet bildskärm inte har föreskrivit någon anpassning till den tekniska utvecklingen — vilken föreskrivs i artikel 10 i direktiv 90/270 beträffande minimikraven i bilagan — dra slutsatsen att han ansåg detta begrepp vara så omfattande att det gör det möjligt att uppnå målen med direktivet.

41 Av det ovan anförda följer att begreppet grafisk bildskärm i artikel 2 a i direktiv 90/270 skall ges en vid tolkning, så att det omfattar bildskärmar på vilka filminspelningar återges.

42 Det gör därvid ingen skillnad om det framställda materialet är inspelat analogt eller digitalt, då artikel 2 i direktiv 90/270 omfattar bildskärmar "oavsett hur bilden framställs".

43 Den första och den andra frågan skall således besvaras så, att begreppet "grafisk bildskärm", i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 90/270, även omfattar bildskärmar på vilka filminspelningar framställs i analog eller digital form.

Den tredje frågan

44 För det fall domstolen ger ett jakande svar på den första eller den andra frågan, har WDR gjort gällande att Margrit Dietrichs arbetsplatser tillhör kategorin "förarhytter eller kontrollhytter på fordon eller maskiner", som undantas från tillämpningsområdet för direktiv 90/270.

45 Enligt WDR tar direktiv 90/270 hänsyn till omständigheten att dess regler, som i huvudsak är avsedda för aktiviteter av administrativt slag, såsom kontorsverksamhet, inte kan tillämpas på områden för vilka gäller speciella krav. Detta framgår till exempel av artikel 1.3 b i direktiv 90/270, enligt vilken bestämmelse datorsystem på transportmedel är undantagna från direktivets tillämpningsområde.

46 WDR anser att med "kontrollhytter på maskiner" skall förstås sådana arbetsplatser som finns på maskiner inom produktionen som skall anses som

integrerade beståndsdelar av maskinen, eftersom de har en styrningsanläggning med bildskärm som gör det möjligt att omedelbart ingripa i denna maskins produktionsprocess. Den hänskjutande domstolen gjorde enligt WDR i detta hänseende en felaktig bedömning när den utgick ifrån att såsom kontrollhytt på maskin endast kan anses sådana arbetsplatser vid vilka en maskin eller en teknisk anläggning styrs med hjälp av en anläggning för databehandling och där framställningen på bildskärmen är begränsad till att återge inmatad information och sådana tekniska data som uppstår under produktionsprocessen. Varken direktivet eller BildscharbV innehåller en sådan begränsning.

47 Enligt WDR är det avgörande för tillämpningen av undantagsregeln i artikel 1.3 a i direktiv 90/270 att bearbetningsprocessen är en integrerad beståndsdel av en kontrollhytt på maskin med bildskärm, vilket vanligtvis förekommer vid styrningsprocesser via bildskärm inom produktionen, exempelvis beträffande diagnostik inom medicinen. Så är fallet när det gäller bearbetningsprocesser vid ett redigeringsbord med en integrerad kontrollpanel. Även här är det nämligen fråga om en arbetsplats vid vilken redigering av obearbetat bildmaterial sker medelst en teknisk apparat med användning av en integrerad styrningsapparat med bildskärm.

48 Ordalydelsen i artikel 1.3 a i direktiv 90/270 säger ingenting om räckvidden av begreppet "kontrollhytter på maskiner".

49 Såsom domstolen har slagit fast när den behandlade den första och den andra frågan, ville gemenskapslagstiftaren ge direktiv 90/270 ett mycket stort tillämpningsområde. Undantagna från tillämpningsområdet för detta direktiv är enbart de i artikel 1.3 uppräknade arbetsplatserna. Uppräkningen i denna bestämmelse

är uttömmande och avser apparater vid vilka bildskärmen har en underordnad betydelse eller bara används under kort tid.

50 Begreppet "förarhytter eller kontrollhytter på fordon eller maskiner" skall därför under alla omständigheter tolkas restriktivt, då det är fråga om ett undantag från tillämpningsområdet för direktiv 90/270.

51 Såsom kommissionen med rätta har påpekat, kräver en sådan verksamhet som den som utövas av Margrit Dietrich, förutom en permanent manipulation av produktionsstegen, att arbetstagaren visuellt och auditivt följer med dessa steg och framställer dem i form av elektroniska rörliga bilder på flera bildskärmar respektive monitorer samtidigt. Det behövs dessutom intellektuella prestationer och kreativitet, som ställer krav både på syn och hörsel.

52 Det finns ingenting som motiverar antagandet att det var gemenskapslagstiftarens avsikt att ett sådant intensivt arbete vid bildskärm skulle omfattas av begreppet "förarhytter eller kontrollhytter på fordon eller maskiner".

53 För att en sådan verksamhet skall omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 90/270 talar dessutom även den omständigheten att arbetet vid bildskärmen i detta fall är mycket mer ansträngande än i fråga om en vanlig arbetsplats vid datorn på kontor, vilken ostridigt omfattas av skyddsområdet för direktivet.

54 Den tredje frågan skall alltså besvaras på följande sätt. Artikel 1.3 a i direktiv 90/270 skall tolkas så, att begreppet "förarhytter eller kontrollhytter

på fordon eller maskiner" inte omfattar en sådan arbetsplats som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, vid vilken arbetsplats analogt eller digitalt bildmaterial bearbetas med hjälp av teknisk utrustning och/eller dataprogram för att färdigställa tv-sändningar.

Rättegångskostnader

55 De kostnader som har förorsakats den nederländska regeringen och kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 7 januari 1999 har ställts av Arbeitsgericht Siegen — följande dom:

1) Begreppet "grafisk bildskärm", i den mening som avses i artikel 2 a i rådets direktiv 90/270/EEG av den 29 maj 1990 om minimikrav för säkerhet och

hälsa i arbete vid bildskärm (femte särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG), skall tolkas så, att det även omfattar bildskärmar på vilka filminspelningar framställs i analog eller digital form.

2) Artikel 1.3 a i direktiv 90/270 skall tolkas så, att begreppet "förarhytter eller kontrollhytter på fordon eller maskiner" inte omfattar en sådan arbetsplats som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, vid vilken arbetsplats analogt eller digitalt bildmaterial bearbetas med hjälp av teknisk utrustning och/eller dataprogram för att färdigställa tv-sändningar.

Moitinho de Almeida Schintgen Gulmann

Puissochet Skouris

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 juli 2000.

R. Grass

Justitiesekreterare

J.C. Moitinho de Almeida

Ordförande på sjätte avdelningen